Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kymmenes jaosto)

28 päivänä huhtikuuta 2022*

Ennakkoratkaisupyyntö – Immateriaalioikeudet – Direktiivi 2004/48/EY – 14 artikla – Oikeudenkäyntikulujen ja muiden kulujen käsitteet – Tuomioistuimen ulkopuolinen kehotusmenettely immateriaalioikeuksien noudattamisen varmistamiseksi – Asianajokulut – Luokitteleminen – Kansallinen säännöstö, jossa rajoitetaan näistä kuluista korvattavaa määrää tietyin edellytyksin

Asiassa C-559/20,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Landgericht Saarbrücken (Saarbückenin alueellinen tuomioistuin, Saksa) on esittänyt 6.10.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 26.10.2020, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Koch Media GmbH

vastaan

FU,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kymmenes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja I. Jarukaitis sekä tuomarit M. Ilešič (esittelevä tuomari) ja D. Gratsias,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Koch Media GmbH, edustajanaan A. Nourbakhsch, Rechtsanwalt,

– Saksan hallitus, asiamiehinään J. Möller, M. Hellmann ja U. Bartl,

– Euroopan komissio, asiamiehinään G. Braun, T. Scharf ja S. L. Kalėda,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

kuultuaan julkisasiamiehen 11.11.2021 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/48/EY (EUVL 2004, L 157, s. 45) 14 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Koch Media GmbH ja FU ja jossa on kyse sellaisista asianajokuluista korvattavasta määrästä, jotka ovat aiheutuneet Koch Medialle siitä, että se on vedonnut oikeuksiinsa toimittamalla FU:lle kehotuksen ennen kanteen nostamista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2004/48

3 Direktiivin 2004/48 johdanto-osan 10, 14 ja 17 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(10) Tämän direktiivin tavoitteena on lähentää lainsäädäntöjä, jotta voidaan varmistaa teollis- ja tekijänoikeuksien suojan korkea, yhdenvertainen ja yhdenmukainen taso sisämarkkinoilla.

– –

(14) Tämän direktiivin 6 artiklan 2 kohdassa, 8 artiklan 1 kohdassa ja 9 artiklan 2 kohdassa säädettyjä toimenpiteitä on tarpeen soveltaa ainoastaan, kun on kyse kaupallisessa laajuudessa toteutetuista teoista. Tämä ei rajoita jäsenvaltioiden mahdollisuutta soveltaa näitä toimenpiteitä myös muiden tekojen osalta. Kaupallisessa laajuudessa toteutettuja tekoja ovat ne, jotka on tehty suoran tai välillisen taloudellisen tai kaupallisen edun tavoittelemiseksi; tämä sulkee yleensä pois vilpittömässä mielessä toimivien loppukuluttajien teot.

– –

(17) Tässä direktiivissä säädetyt toimenpiteet, menettelyt ja oikeussuojakeinot olisi määriteltävä kussakin tapauksessa niin, että kyseisen tapauksen erityispiirteet otetaan asianmukaisesti huomioon, mukaan lukien kunkin teollis- ja tekijänoikeuden erityispiirteet ja tarvittaessa loukkauksen tahallinen tai tahaton luonne.”

4 Tämän direktiivin 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Kohde”, säädetään seuraavaa:

”Tämä direktiivi koskee teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamiseksi tarvittavia toimenpiteitä, menettelyjä ja oikeussuojakeinoja. Tässä direktiivissä käsite teollis- ja tekijänoikeudet käsittää myös teollisoikeudet.”

5 Mainitun direktiivin 2 artiklan, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä säädettyjä toimenpiteitä, menettelyjä ja oikeussuojakeinoja sovelletaan 3 artiklan mukaisesti kaikkiin yhteisön lainsäädännössä ja/tai kyseisen jäsenvaltion lainsäädännössä säädettyjen teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta yhteisön tai jäsenvaltioiden lainsäädännössä säädettyjen tai säädettävien keinojen käyttämistä, sikäli kuin mainitut keinot ovat edullisempia oikeudenhaltijoille.”

6 Saman direktiivin II luku sisältää direktiivin 3–15 artiklan, jotka koskevat direktiivillä 2004/48 säänneltyjä toimenpiteitä, menettelyjä ja oikeussuojakeinoja.

7 Direktiivin 2004/48 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Yleinen velvoite”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on säädettävä tarvittavat toimenpiteet, menettelyt ja oikeussuojakeinot tässä direktiivissä tarkoitettujen teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamiseksi. Näiden toimenpiteiden, menettelyjen ja oikeussuojakeinojen on oltava oikeudenmukaisia ja tasapuolisia, ne eivät saa olla liian monimutkaisia tai kalliita eivätkä ne saa sisältää kohtuuttomia määräaikoja tai johtaa aiheettomiin viivytyksiin.

2. Näiden toimenpiteiden, menettelyjen ja oikeussuojakeinojen on myös oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia, ja niitä on sovellettava siten, että vältetään luomasta esteitä lailliselle kaupankäynnille ja säädetään takeista niiden väärinkäytön estämiseksi.”

8 Saman direktiivin 13 artiklassa, jonka otsikko on ”Vahingonkorvaukset”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset oikeusviranomaiset määräävät vahingon kärsineen osapuolen hakemuksesta loukkaajan, joka tiesi tai jolla oli riittävät perusteet tietää ryhtyneensä loukkaavaan tekoon, maksamaan oikeudenhaltijalle vahingonkorvauksen, joka vastaa tälle loukkauksen johdosta koitunutta tosiasiallista vahinkoa.

Määrittäessään vahingonkorvauksen oikeusviranomaisten on:

a) otettava huomioon kaikki asianmukaiset näkökohdat, kuten vahingon kärsineelle osapuolelle aiheutuneet kielteiset taloudelliset seuraukset, saamatta jäänyt voitto mukaan lukien, loukkaajan saama perusteeton etu ja soveltuvissa tapauksissa muita kuin taloudellisia tekijöitä, kuten oikeudenhaltijalle loukkauksen johdosta aiheutunut aineeton vahinko; tai

b) vaihtoehtona a kohdan säännökselle oikeusviranomaiset voivat soveltuvissa tapauksissa määrittää vahingot kiinteänä määränä esimerkiksi vähintään niiden rojaltien tai maksujen määrän perusteella, jotka oikeudenloukkaaja olisi joutunut suorittamaan, jos se olisi pyytänyt lupaa käyttää kyseistä teollis- ja tekijänoikeutta.

2. Jos oikeudenloukkaaja ei ole tietoisesti ryhtynyt loukkaavaan tekoon tai ryhtyi loukkaavaan tekoon ilman, että hänellä oli riittävät perusteet tietää ryhtyvänsä siihen, jäsenvaltiot voivat säätää, että oikeusviranomaiset voivat määrätä voitot perittäviksi takaisin tai maksettavaksi vahingonkorvauksen, joka voi olla ennalta määrätty.”

9 Mainitun direktiivin 14 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeudenkäyntikulut”, säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kohtuulliset ja oikeasuhteiset oikeudenkäyntikulut ja muut oikeudenkäynnin voittaneelle osapuolelle aiheutuneet kulut kuuluvat yleensä oikeudenkäynnin hävinneen maksettaviksi, jollei se ole kohtuutonta.”

Direktiivi 2001/29/EY

10 Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY (EYVL 2001, L 167, s. 10) 1 artiklan, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”– – tämä direktiivi ei aiheuta muutoksia eikä millään tavoin vaikuta voimassa oleviin yhteisön säädöksiin, jotka koskevat

a) tietokoneohjelmien oikeudellista suojaa;

– –”

11 Direktiivin 8 artiklan, jonka otsikko on ”Seuraamukset ja oikeussuojakeinot”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeudenhaltijat, joiden etuihin sen alueella suoritetut loukkaavat toimet vaikuttavat, voivat nostaa vahingonkorvauskanteen ja/tai hakea kieltoa tai määräystä ja tarvittaessa loukkaavan aineiston sekä 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen laitteiden, tuotteiden tai osien takavarikointia.”

Direktiivi 2009/24/EY

12 Tietokoneohjelmien oikeudellisesta suojasta 23.4.2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/24/EY (EUVL 2009, L 111, s. 16) kodifioitiin ja kumottiin tietokoneohjelmien oikeudellisesta suojasta 14.5.1991 annettu neuvoston direktiivi 91/250/ETY (EYVL 1991, L 122, s. 42).

13 Direktiivin 2009/24 1 artiklan, jonka otsikko on ”Suojan kohde”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on tämän direktiivin säännösten mukaisesti annettava tietokoneohjelmille tekijänoikeudellista suojaa kirjallisina teoksina, joita tarkoitetaan [kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta tehdyssä Bernin yleissopimuksessa, joka on allekirjoitettu Bernissä 9.9.1886 (Pariisin sopimuskirja 24.7.1971), sellaisena kuin se on muutettuna 28.9.1979]. Tässä direktiivissä ’tietokoneohjelmilla’ tarkoitetaan myös valmistelevaan suunnitteluun liittyvää aineistoa.”

14 Mainitun direktiivin 7 artiklan, jonka otsikko on ”Erityiset suojaa koskevat toimenpiteet”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Rajoittamatta 4, 5 tai 6 artiklan soveltamista jäsenvaltioiden on kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti toteutettava aiheelliset oikeussuojakeinot sellaista henkilöä vastaan, joka toteuttaa jonkin seuraavista toimista:

a) sellaisen tietokoneohjelman kappaleen liikkeelle laskeminen, jonka henkilö tietää tai jota hänellä on aihetta epäillä laittomaksi;

_ _”

Saksan oikeus

15 Tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista 9.9.1965 annetun lain (Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte – Urheberrechtsgesetz; BGBl. 1965 I, s. 1273), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiaan, (jäljempänä UrhG), 97a §:ssä, jonka otsikko on ”Kehotus”, säädetään seuraavaa:

”(1) Loukatun on kehotettava loukkaajaa ennen tuomioistuinmenettelyn vireillepanoa pidättäytymään oikeuksien loukkauksesta ja annettava hänelle mahdollisuus ratkaista riita siten, että hän antaa asianmukaisella sopimussakolla tehostetun sitoumuksen tällaisesta toiminnasta pidättäytymisestä.

(2) Kehotuksessa on selvästi ja ymmärrettävästi

1. mainittava loukatun nimi tai toiminimi, jos kehotusta ei toimita loukattu itse vaan tämän edustaja

2. kuvattava tarkasti, miten oikeutta on loukattu

3. esitettävä maksuvaatimuksista yksityiskohtainen laskelma, jossa on eritelty, onko kyse vahingonkorvauksesta vai kulujen korvaamisesta, ja

4. jos kehotuksessa vaaditaan sitoumuksen antamista tietystä toiminnasta pidättäytymisestä, siinä on mainittava, miltä osin tämä sitoumus edellyttää pidättäytymistä muustakin kuin kehotuksen kohteena olevasta loukkaamisesta.

Kehotus, joka ei ole ensimmäisen virkkeen mukainen, on tehoton.

(3) Jos kehotus on perusteltu ja 2 momentin ensimmäisen virkkeen 1–4 kohdan mukainen, välttämättömät kulut voidaan vaatia korvattaviksi. Asianajajan käyttämisestä aiheutuneiden kulujen osalta välttämättömien kulujen korvaaminen rajoittuu lakisääteisten palkkioiden osalta palkkioihin, jotka määräytyvät menettelyissä, joissa kielletään toiminta ennakolta tai vaaditaan lopettamaan toiminta, 1 000 euron riidan arvon perusteella, jos kehotuksen kohteena on

1. luonnollinen henkilö, joka ei käytä tällä lailla suojattuja teoksia tai muuta tällä lailla suojattua aineistoa kaupalliseen toimintaan tai itsenäiseen ammatinharjoittamiseen ja

2. joka ei jo ole pidättäytymisvelvollinen kehotuksen antaneen henkilön sopimukseen perustuvan oikeuden, tuomioistuimen antaman lainvoimaisen tuomion tai väliaikaisen kieltomääräyksen perusteella.

Tämän momentin toisessa virkkeessä mainittua arvoa sovelletaan myös, jos kehotuksessa vedotaan samanaikaisesti sekä oikeuteen kieltää toiminta ennakolta että oikeuteen vaatia toiminnan lopettamista. Toista virkettä ei kuitenkaan sovelleta, jos kyseistä arvoa ei yksittäistapauksen olosuhteissa voida pitää kohtuullisena.

_ _”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

16 Koch Media on This War of Mine -tietokonepeliin liittyvien immateriaalioikeuksien haltija Saksan liittotasavallassa. Kyseessä on tietokonepeli, joka saatettiin markkinoille marraskuussa 2014 ja jolle on Koch Median antamien tietojen mukaan myönnetty saksalainen tietokonepelipalkinto. Ennakkoratkaisupyynnön mukaan teoksen myyntihinta kyseisillä markkinoilla oli yli 30 euroa sen julkaisemista seuraavien ensimmäisten kuukausien aikana.

17 Koska Koch Media katsoi, että FU, joka on luonnollinen henkilö, oli loukannut useaan otteeseen sen immateriaalioikeuksia tarjoamalla internetyhteytensä välityksellä kyseistä tietokonepeliä ladattavaksi tiedostonjakoalustalla vertaisverkossa (peer-to-peer), se antoi oikeuksiinsa vetoamisen asianajotoimiston tehtäväksi, ja tämä toimitti FU:lle kehotuksen, jossa FU:ta vaadittiin pidättäytymään oikeuksien loukkauksista URhG:n 97a §:n mukaisesti.

18 Koch Median asianajajat ehdottivat 9.4.2015 päivätyllä kirjeellä FU:lle sovintoratkaisua ja vaativat häntä sopimussakon uhalla lopettamaan tämän tietokoneohjelman saattamisen yleisön saataville tiedostonjakoalustalla lataamista varten sekä maksamaan vahingonkorvausta.

19 Koska FU ei hyväksynyt tätä ehdotusta vahingonkorvauksen maksamista koskevilta osin vaan ainoastaan siltä osin kuin oli kyse hänen sitoumuksestaan pidättäytyä oikeuden loukkauksista, Koch Media nosti vahingonkorvauskanteen Amtsgericht Saarbrückenissä (Saarbrückenin alioikeus, Saksa). Kyseinen tuomioistuin hyväksyi kanteen 29.1.2020 antamallaan tuomiolla ja totesi, että FU oli 26.–28.11.2014 antanut kyseessä olevan tietokoneohjelman käyttöön internetyhteytensä välityksellä tiedostonjakoalustalla lataamista varten vähintään 13 kertaa. Lisäksi kyseinen tuomioistuin velvoitti FU:n korvaamaan 124 euroa korkoineen korvauksena asianajokuluista, joita Koch Medialle oli aiheutunut siitä, että se oli vedonnut kielto-oikeuteensa esittämällä kehotuksen.

20 Koch Media katsoi muun muassa, että sille oli korvattava kaikki oikeudenkäyntiä edeltäneet asianajokulut, jotka olivat tässä tapauksessa 984,60 euroa, mikä vastaa oikeudenkäynnin kohteen 20 000 euron arvoa, ja näin ollen se valitti tästä ratkaisusta ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen eli Landgericht Saarbrückeniin (Saarbrückenin alueellinen tuomioistuin, Saksa).

21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että kielto-oikeuden käyttämiseen liittyvien immateriaalioikeuksien puolustamista koskevan riita-asian oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa aiheutuneiden asianajokulujen korvaamisesta säädetään Saksan oikeudessa UrhG:n 97a §:ssä. Kyseisen säännöksen mukaan loukatun tekijänoikeuden haltija voi lähtökohtaisesti saada korvatuksi ”välttämättömät kulut”. Tältä osin ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen

mukaan yhtäältä UrhG:n 97a §:n 3 momentin toisesta virkkeestä ilmenee, että Saksan lainsäätäjä asettaa lähtökohtaisesti 1 000 euron ylärajan riidan arvolle luonnollisten henkilöiden korvausten määrittämistä varten, mikä merkitsee sitä, että merkittävä osa asianajokuluista jää immateriaalioikeuksien haltijan maksettavaksi. Toisaalta UrhG:n 97a §:n 3 momentin neljännestä virkkeestä ilmenee, että toimivaltainen tuomioistuin voi poikkeuksellisesti olla ottamatta huomioon kyseistä ylärajaa, mikäli se olisi kohtuutonta. Bundesgerichtshofin (ylin yleinen tuomioistuin, Saksa) oikeuskäytännöstä sitä vastoin ilmenee, että kun elokuvien, musiikin tai DVD:iden oikeudenhaltija vetoaa kielto-oikeuteensa, riidan arvo on joka tapauksessa yli 10 000 euroa.

22 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii tässä yhteydessä ensinnäkin, kuuluvatko sen käsiteltäväksi saatetussa asiassa kyseessä olevan kaltaiseen kehotukseen liittyvät asianajokulut direktiivin 2004/48 14 artiklassa tarkoitettuihin oikeudenkäyntikuluihin tai muihin kuluihin vai kyseisen direktiivin 13 artiklassa mainittuihin vahingonkorvauksiin vai kuuluvatko ne lainkaan tämän direktiivin soveltamisalaan.

23 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan UrhG:n 97a §:ssä tarkoitetulla kehotuksella pyritään kahteen tavoitteeseen eli yhtäältä välttämään oikeudenkäyntimenettely asianosaisten välisellä sovintoratkaisulla ja toisaalta suojaamaan immateriaalioikeuden haltijaa mahdollisessa oikeudenkäynnissä siltä riskiltä, että se velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut tilanteessa, jossa se nostaa kieltokanteen esittämättä ensin kehotusta mutta jossa vastaaja myöntää vaatimuksen oikeutetuksi alusta alkaen.

24 Toiseksi kyseinen tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko 28.7.2016 annetusta tuomiosta United Video Properties (C-57/15, EU:C:2016:611) ilmenevien ohjeiden valossa asian kannalta merkityksellisiä direktiivejä tulkittava siten, että lähtökohtaisesti kehotusmenettelystä aiheutuneet kulut on korvattava kokonaisuudessaan myös silloin, kun immateriaalioikeuksia on loukannut luonnollinen henkilö, joka ei toimi ammatillisessa tai kaupallisessa tarkoituksessa, ja voivatko tietyt seikat johtaa siihen, että vain hyvin vähäinen osa kuluista korvataan. Jos vastaus on myöntävä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, mitkä nämä korvattavat kulut tällöin olisivat.

25 Kolmanneksi direktiivin 2004/48 14 artiklan mukaan oikeudenkäynnin voittaneelle asianosaiselle aiheutuneet asianajokulut kuuluvat yleensä oikeudenkäynnin hävinneen maksettaviksi, jollei se ole kohtuutonta. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan UrhG:n 97a §:n 3 momentin neljännessä virkkeessä kuitenkin käännetään tämän säännön ja sitä koskevan poikkeuksen välinen suhde. Niinpä tämän säännöksen mukaan oikeudenkäyntikulujen vahvistamista koskevaan riidan arvoon liittyvää 1 000 euron ylärajaa jätetään soveltamatta ainoastaan siinä erityistapauksessa, että kyseinen arvo on käsiteltävän asian olosuhteisiin nähden kohtuuton.

26 Lopuksi kyseinen tuomioistuin täsmentää, että sen ennakkoratkaisupyyntö liittyy useisiin sen käsiteltävinä oleviin oikeusriitoihin, joiden ratkaisu immateriaalioikeuksien puolustamista koskevan riita-asian oikeudenkäyntiä edeltävään vaiheeseen liittyvien asianajokulujen korvaamisen osalta riippuu unionin oikeuden tulkinnasta, koska Saksan oikeuskäytäntö on tältä osin hyvin vaihteleva.

27 Näissä olosuhteissa Landgericht Saarbrücken on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) a) Onko direktiivin 2004/48 14 artiklaa tulkittava siten, että säännöksessä tarkoitetut oikeudenkäyntikulut tai muut kulut kattavat sellaiset tarpeelliset asianajokulut, jotka syntyvät kyseisen direktiivin 2 artiklassa tarkoitetun immateriaalioikeuden haltijalle siitä, että hän vetoaa kielto-oikeuteensa tuomioistuinmenettelyn ulkopuolella esittämällä loukkaajalle sitä koskevan kehotuksen?

b) Jos ensimmäisen kysymyksen a kohtaan vastataan kieltävästi, onko direktiivin 2004/48 13 artiklaa tulkittava siten, että se kattaa a kohdassa mainitut asianajokulut korvattavana vahinkona?

2) a) Onko unionin oikeutta, kun erityisesti tarkastellaan

– direktiivin 2004/48 3, 13 ja 14 artiklaa,

– direktiivin 2001/29 8 artiklaa ja

– direktiivin 2009/24 7 artiklaa,

tulkittava siten, että direktiivin 2004/48 2 artiklassa tarkoitettujen immateriaalioikeuksien haltijalla on lähtökohtaisesti oikeus saada täysimääräinen korvaus ensimmäisen kysymyksen a kohdassa mainituista asianajokuluista tai vähintään asianmukainen ja olennainen osa niistä, vaikka

– kyseessä olevaan loukkaukseen on syyllistynyt luonnollinen henkilö ammatillisen tai kaupallisen toimintansa ulkopuolella ja

– kyseiseen tapaukseen sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaan nämä asianajokulut korvataan pääsääntöisesti riidan alennetun arvon mukaisesti?

b) Jos toisen kysymyksen a kohtaan vastataan myöntävästi, onko [siinä] mainittuja unionin oikeussääntöjä tulkittava siten, että poikkeusta [siinä] mainitusta pääsäännöstä, jonka mukaan oikeudenhaltijalle on korvattava ensimmäisen kysymyksen a kohdassa mainitut asianajokulut täysimääräisesti tai vähintään asianmukaisilta ja olennaisilta osin, on tarkasteltava ottamalla huomioon muut tekijät (kuten esimerkiksi teoksen ajankohtaisuus, julkaisemisen kesto ja se, että loukkaukseen on syyllistynyt luonnollinen henkilö ilman kaupallisia tai ammatillisia intressejä), vaikka direktiivin 2004/48 2 artiklassa tarkoitettu immateriaalioikeuksien loukkaus on tehty tiedostoja jakamalla, eli on saatettu teos yleisön saataville tarjoamalla maksuton lataus kaikille vapaasti käytettävissä olevan vaihtopörssin osallistujille ilman digitaalisten oikeuksien hallintaa (Digital Rights Management)?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

28 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy ensimmäisellä kysymyksellään, onko direktiivin 2004/48 14 artiklaa tulkittava siten, että kehotusmenettelyyn liittyvien kulujen kaltaiset kulut, jotka aiheutuvat immateriaalioikeuksien haltijalle siitä, että avustaja on edustanut häntä näiden oikeuksien noudattamisen varmistamiseksi tuomioistuinmenettelyn ulkopuolella, kuuluvat tässä

säännöksessä tarkoitettuun oikeudenkäyntikulujen tai muiden kulujen käsitteeseen. Toissijaisesti se pohtii, kuuluvatko tällaiset kulut kyseisen direktiivin 13 artiklassa tarkoitettuun vahingonkorvauksen käsitteeseen.

29 Kuten direktiivin 2004/48 johdanto-osan kymmenennessä perustelukappaleessa mainitaan, direktiivin tavoitteena on lähentää jäsenvaltioiden lainsäädäntöjä immateriaalioikeuksien noudattamiseen tähtäävien keinojen osalta, jotta voidaan varmistaa immateriaalioikeuksien suojan korkea, yhdenvertainen ja yhdenmukainen taso sisämarkkinoilla.

30 Tässä tarkoituksessa direktiivi 2004/48 koskee sen 1 artiklassa säädetyn mukaisesti kaikkia immateriaalioikeuksien noudattamisen varmistamiseksi tarvittavia toimenpiteitä, menettelyjä ja oikeussuojakeinoja. Kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa täsmennetään, että näitä toimenpiteitä, menettelyjä ja oikeussuojakeinoja sovelletaan kaikkiin unionin lainsäädännössä ja/tai kyseisen jäsenvaltion lainsäädännössä säädettyjen kyseisten oikeuksien loukkauksiin.

31 Direktiivin 2004/48 säännöksillä ei kuitenkaan ole suinkaan tarkoitus säännellä kaikkia immateriaalioikeuksiin liittyviä näkökohtia vaan vain näiden oikeuksien noudattamiseen ja loukkaamiseen liittyviä kysymyksiä velvoittamalla valtiot säätämään tehokkaista oikeussuojakeinoista, joilla suojattujen immateriaalioikeuksien loukkaukset voitaisiin välttää, lopettaa tai korjata (tuomio 16.7.2015, Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, 73 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

32 Lisäksi unionin lainsäätäjä on tätä direktiiviä antaessaan päättänyt toteuttaa vähimmäistason yhdenmukaistamisen immateriaalioikeuksien noudattamisen varmistamiseksi yleisellä tasolla (tuomio 9.7.2020, Constantin Film Verleih, C-264/19, EU:C:2020:542, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

33 Kuten julkisasiamies on kuitenkin todennut ratkaisuehdotuksensa 44 kohdassa, on niin, että kun otetaan huomioon direktiivin 2004/48 tavoite varmistaa immateriaalioikeuksien suojan korkea taso, tätä direktiiviä sovelletaan sekä tuomioistuinmenettelyihin että tuomioistuimen ulkopuolisiin menettelyihin, koska nämä molemmat menettelytyypit voivat osoittautua tarpeellisiksi immateriaalioikeuksien noudattamisen varmistamiseksi.

34 Niinpä unionin tuomioistuin on jo katsonut, että tietopyynnön kaltainen vahingonkorvauskannetta edeltävä erillinen menettely, jossa kantaja vaatii direktiivin 2004/48 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla internetyhteyden tarjoajalta tiedot, joilla tämän asiakkaat on mahdollista tunnistaa, voidakseen nostaa hyödyllisesti kanteen oletettuja oikeudenloukkaajia vastaan, täyttää kyseisessä säännöksessä säädetyn edellytyksen eli sen, että tällaisen pyynnön on tapahduttava ”teollis- tai tekijänoikeuden loukkausta koskevan oikeudenkäynnin yhteydessä”.

35 Koska tuomioistuimen ulkopuolinen kehotusmenettely on keino saada aikaan sovintoratkaisu ennen varsinaisen kanteen nostamista, ei voida katsoa, ettei se kuuluisi direktiivin 2004/48 soveltamisalaan.

36 Siitä, kuuluvatko kehotusmenettelystä aiheutuneet kulut direktiivin 2004/48 14 artiklassa tarkoitettujen oikeudenkäyntikulujen tai muiden kulujen käsitteiden vai direktiivin 13 artiklassa tarkoitetun vahingonkorvauksen käsitteen alaan, on todettava, että direktiivin 2004/48 14 artiklan sanamuoto kattaa paitsi ”oikeudenkäyntikulut” sanan suppeassa merkityksessä myös ”muut oikeudenkäynnin voittaneelle osapuolelle aiheutuneet kulut”.

37 Tämän säännöksen tarkoituksena on vahvistaa immateriaalioikeuksien suojan tasoa ehkäisemällä se, että ne, joiden oikeuksia on loukattu, jättävät ryhtymättä tuomioistuinmenettelyyn oikeuksiensa turvaamiseksi (tuomio 16.7.2015, Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, 77 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

38 Tällä säännöksellä näin tavoiteltu erityinen päämäärä kuuluu direktiivin 2004/48 yleiseen tavoitteeseen lähentää jäsenvaltioiden lainsäädäntöjä, jotta voidaan varmistaa immateriaalioikeuksien suojan korkea, yhdenvertainen ja yhdenmukainen taso. Näiden tavoitteiden mukaisesti immateriaalioikeuksien loukkaaja vastaa yleensä kaikista menettelynsä taloudellisista seurauksista (ks. vastaavasti tuomio 18.10.2011, Realchemie Nederland, C-406/09, EU:C:2011:668, 49 kohta).

39 Kun otetaan huomioon nämä tavoitteet ja direktiivin 2004/48 14 artiklan laaja ja yleisluontoinen sanamuoto, jossa viitataan ”voittaneeseen osapuoleen” ja ”hävinneeseen” täsmentämättä taikka rajaamatta sitä, minkätyyppiseen menettelyyn siinä mainittua sääntöä on sovellettava, tätä säännöstä on sovellettava kaikissa tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvissa menettelyissä aiheutuneisiin oikeudenkäyntikuluihin (tuomio 16.7.2015, Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, 78 kohta).

40 Direktiivin 2004/48 14 artiklan laajentava tulkinta, jonka mukaan kyseinen artikla merkitsisi sitä, että oikeudenkäynnin hävinneen asianosaisen on pääsääntöisesti korvattava kulut, jotka oikeudenkäynnin voittaneelle asianosaiselle on aiheutunut, ilman, että kyseisten kulujen luonteen osalta esitetään mitään täsmennystä, olisi kuitenkin omiaan tekemään kyseisen artiklan soveltamisalasta liian laajan, mikä näin ollen poistaisi direktiivin 13 artiklan tehokkaan vaikutuksen (tuomio 28.7.2016, United Video Properties, C-57/15, EU:C:2016:611, 36 kohta).

41 Unionin tuomioistuin on siten katsonut 28.7.2016 antamansa tuomion United Video Properties (C-57/15, EU:C:2016:611) 36 kohdassa, että direktiivin 2004/48 14 artiklaa on tulkittava siten, että kyseisessä säännöksessä tarkoitettuihin muihin kuluihin kuuluvat ainoastaan kulut, jotka suoraan ja läheisesti liittyvät asianomaiseen oikeudenkäyntiin.

42 Jos – kuten 28.7.2016 annetussa tuomiossa United Video Properties (C-57/15, EU:C:2016:611) on todettu –, ottaen huomioon kyseisen tuomion taustalla olevan asian ominaispiirteet, direktiivin 2004/48 14 artiklassa tarkoitettujen muiden kulujen on täytettävä nämä edellytykset, jotta ne voitaisiin korvata, näin on sitäkin suuremmalla syyllä kyseisessä säännöksessä tarkoitettujen oikeudenkäyntikulujen osalta.

43 Siitä kysymyksestä, ovatko kehotusmenettelyyn liittyvät kulut direktiivin 2000/48 14 artiklassa tarkoitettuja oikeudenkäyntikuluja vai muita kuluja, on todettava, että vaikka on totta, että kehotusmenettelyyn liittyviä kuluja ei voida pitää kyseisessä säännöksessä tarkoitettuina oikeudenkäyntikuluina, koska tässä vaiheessa ei ole vielä vireillä riita-asiaa tuomioistuimessa, mikään direktiivissä 2004/48 ei ole esteenä sille, että nämä kulut katsotaan muiksi kuluiksi, huolimatta siitä, että tässä oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa ei ole vielä varmaa, käynnistääkö kyseisen immateriaalioikeuden haltija myöhemmin oikeudenkäynnin tai hyväksyykö väitetty loukkaaja hänen ehdotuksensa sovintoratkaisusta.

44 Siltä osin kuin kehotusmenettely on menettely, joka on välttämätön immateriaalioikeuksien noudattamisen varmistamiseksi ja jonka tarkoituksena on myöhemmän tuomioistuinmenettelyn välttäminen tai korvaaminen, on katsottava, että tämän tuomion 32–35 kohdassa esitetyistä syistä avustamisesta ja edustamisesta tässä menettelyssä aiheutuneet kulut kuuluvat direktiivin 2004/48 14 artiklassa tarkoitetun muiden kulujen käsitteen alaan.

45 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2004/48 14 artiklaa on tulkittava siten, että kehotusmenettelyyn liittyvien kulujen kaltaiset kulut, jotka aiheutuvat immateriaalioikeuksien haltijalle siitä, että avustaja on edustanut häntä näiden oikeuksien noudattamisen varmistamiseksi tuomioistuinmenettelyn ulkopuolella, kuuluvat tässä säännöksessä tarkoitettuun muiden kulujen käsitteeseen.

Toinen kysymys

46 Aluksi on huomautettava, että kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välille SEUT 267 artiklalla luodussa yhteistyömenettelyssä unionin tuomioistuimen tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Unionin tuomioistuimen on tämän vuoksi tarvittaessa muotoiltava sille esitetyt kysymykset uudelleen (tuomio 21.12.2021, Randstad Italia, C-497/20, EU:C:2021:1037, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

47 Tämän vuoksi on katsottava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy toisella kysymyksellään, onko direktiivin 2004/48 14 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan tilanteessa, jossa luonnollinen henkilö on loukannut immateriaalioikeuksia ammatillisen tai kaupallisen toimintansa ulkopuolella, kyseisessä säännöksessä tarkoitettujen muiden kulujen korvaus, jota kyseisen oikeuden haltija voi vaatia, on laskettava kiinteämääräisesti kyseisessä säännöksessä rajoitetun riidan arvon perusteella, jollei kansallinen tuomioistuin katso, että tällaisen rajoituksen soveltaminen on sen käsiteltävänä olevan asian erityispiirteet huomioon ottaen kohtuutonta. Jos vastaus on myöntävä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa tietää myös, mitkä tekijät sen on tarvittaessa otettava huomioon ratkaistessaan, ovatko nämä kulut kyseisessä 14 artiklassa tarkoitetulla tavalla kohtuullisia ja oikeasuhteisia.

48 Ensinnäkin direktiivin 2004/48 14 artiklassa edellytetään, että kohtuulliset ja oikeasuhteiset oikeudenkäyntikulut ja muut oikeudenkäynnin voittaneelle asianosaiselle aiheutuneet kulut kuuluvat yleensä oikeudenkäynnin hävinneen asianosaisen maksettaviksi.

49 Yhtäältä kyseisen direktiivin 14 artiklassa velvoitetaan jäsenvaltiot varmistamaan ainoastaan ”kohtuullisten” oikeudenkäyntikulujen korvaaminen. Tämä vaatimus, jota sovelletaan sekä kyseisessä säännöksessä tarkoitettuihin oikeudenkäyntikuluihin että muihin kuluihin, heijastaa direktiivin 2004/48 3 artiklan 1 kohdassa säädettyä yleistä velvollisuutta, jonka mukaan jäsenvaltioiden on huolehdittava etenkin siitä, että toimenpiteet, menettelyt ja oikeussuojakeinot kyseisessä direktiivissä tarkoitettujen immateriaalioikeuksien noudattamisen varmistamiseksi eivät ole tarpeettoman kalliita (ks. vastaavasti tuomio 28.7.2016, United Video Properties, C-57/15, EU:C:2016:611, 24 kohta).

50 Niinpä unionin tuomioistuin on katsonut, että kohtuullisia eivät ole liialliset kulut, jotka aiheutuvat oikeudenkäynnin voittaneen asianosaisen ja hänen asianajajansa välillä sovituista epätavallisen korkeista palkkioista tai siitä, että asianajaja tarjoaa palveluja, joita ei voida pitää välttämättöminä asianomaisen immateriaalioikeuden noudattamisen varmistamiseksi (ks. vastaavasti tuomio 28.7.2016, United Video Properties, C-57/15, EU:C:2016:611, 25 kohta).

51 Toisaalta direktiivin 2004/48 14 artiklassa säädetään, että oikeudenkäynnin hävinneen asianosaisen maksettavaksi kuuluvien oikeudenkäyntikulujen ja muiden kulujen on oltava ”oikeasuhteiset”.

52 Tästä unionin tuomioistuin on katsonut, että sitä, ovatko kyseiset kulut oikeasuhteiset, ei voida arvioida riippumatta niistä kuluista, joita oikeudenkäynnin voittaneelle asianosaiselle on tosiasiallisesti aiheutunut asianajoavun käyttämisestä, kunhan nämä kulut ovat tämän tuomion 49 kohdassa tarkoitetulla tavalla kohtuulliset. On nimittäin niin, että vaikka oikeasuhteisuusvaatimus ei merkitse sitä, että oikeudenkäynnin hävinneen asianosaisen olisi välttämättä korvattava kaikki toiselle asianosaiselle aiheutuneet kulut, kyseinen vaatimus edellyttää kuitenkin, että viimeksi mainitulla asianosaiselle on oikeus saada korvatuiksi vähintään huomattava ja asianmukainen osa sellaisista kohtuullisista kuluista, joita oikeudenkäynnin voittaneelle asianosaiselle on tosiasiallisesti aiheutunut (ks. vastaavasti tuomio 28.7.2016, United Video Properties, C-57/15, EU:C:2016:611, 29 kohta).

53 Lisäksi on todettava erityisesti sellaisen luonnollisen henkilön tilanteesta, joka on ammatillisen tai kaupallisen toimintansa ulkopuolella loukannut immateriaalioikeuksia, että – kuten direktiivin 2004/48 johdanto-osan 14 perustelukappaleesta käy ilmi – edellytystä, jonka mukaan nämä loukkaukset on direktiivin soveltamisalaan kuuluakseen toteutettava kaupallisessa laajuudessa, on sovellettava ainoastaan direktiivin II luvussa säädettyihin todistusaineistoa koskeviin toimenpiteisiin, tiedonsaantioikeutta koskeviin toimenpiteisiin ja turvaamis- ja säilyttämistoimenpiteisiin, jollei jäsenvaltioiden mahdollisuudesta soveltaa näitä toimenpiteitä myös tekoihin, joita ei ole toteutettu kaupallisessa laajuudessa, muuta johdu (ks. vastaavasti tuomio 17.6.2021, M.I.C.M., C-597/19, EU:C:2021:492, 88 kohta).

54 Tätä edellytystä ei sovelleta direktiivin 2004/48 14 artiklassa tarkoitettuihin oikeudenkäyntikuluihin eikä muihin kuluihin. Kyseisen säännöksen nojalla siis yksityishenkilöinä toimivat oikeudenloukkaajat voidaan määrätä korvaamaan immateriaalioikeuksien haltijalle kaikki nämä kulut, kunhan ne ovat kohtuullisia ja oikeasuhteisia (ks. analogisesti tuomio 17.6.2021, M.I.C.M., C-597/19, EU:C:2021:492, 89 kohta).

55 Unionin tuomioistuin on kuitenkin katsonut, että saattaessaan direktiivin 2004/48 14 artiklassa säädetyn pääsäännön osaksi kansallista oikeusjärjestystään jäsenvaltiot voivat säätää kiinteämääräisistä tariffeista. Unionin tuomioistuin on tosin täsmentänyt, että näillä tariffeilla on varmistettava se, että oikeudenkäynnin hävinneen asianosaisen kansallisen täytäntöönpanolainsäädännön mukaan maksettavaksi tulevat kulut ovat kohtuulliset ja että enimmäismäärät, joita voidaan vaatia näiden kulujen perusteella, eivät ole liian alhaiset suhteessa palkkioihin, joita asianajaja tavallisesti perii immateriaalioikeuksien alalla (ks. vastaavasti tuomio 28.7.2016, United Video Properties, C-57/15, EU:C:2016:611, 25, 26, 30 ja 32 kohta).

56 Jos nimittäin oikeudenloukkaaja voitaisiin velvoittaa korvaamaan ainoastaan pieni osa kohtuullisista asianajokuluista, joita loukatun immateriaalioikeuden haltijalle on aiheutunut, loukkausta koskevan kanteen varoittava vaikutus vähenisi vakavasti, ja tämä olisi vastoin direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa säädettyä yleistä velvoitetta ja kyseisen direktiivin

kymmenennessä perustelukappaleessa nimenomaisesti mainittua päätavoitetta, joka on varmistaa immateriaalioikeuksien suojan korkea taso sisämarkkinoilla, Euroopan unionin perusoikeuskirjan 17 artiklan 2 kohdan mukaisesti (ks. vastaavasti tuomio 28.7.2016, United Video Properties, C-57/15, EU:C:2016:611, 27 kohta).

57 Kansallisen tuomioistuimen on lisäksi huolehdittava myös siitä, että odotettavissa olevat korvattavat kulut, jotka todennäköisesti tulevat immateriaalioikeuksien haltijan maksettavaksi, eivät ole omiaan saamaan hänet jättämään ryhtymättä tuomioistuinmenettelyyn oikeuksiensa turvaamiseksi, kun otetaan huomioon rahamäärät, jotka jäävät hänen maksettavikseen oikeudenkäynnin ulkopuolella aiheutuneina menettelykuluina, ja niiden hyödyllisyys pääasiana olevan vahingonkorvauskanteen kannalta (ks. vastaavasti tuomio 9.6.2016, Hansson, C-481/14, EU:C:2016:419, 63 kohta).

58 Toiseksi on todettava, että korvattavien kulujen kohtuullisuuden ja oikeasuhteisuuden valvonnan lisäksi direktiivin 2004/48 14 artiklassa säädetään, että näiden kulujen jakamista koskevaa yleistä sääntöä ei sovelleta tilanteissa, joissa kohtuus ei salli sitä, että oikeudenkäynnin hävinneen asianosaisen olisi maksettava oikeudenkäynnin voittaneelle asianosaiselle aiheutuneet kulut, vaikka kulut olisivatkin kohtuullisia ja oikeasuhteisia.

59 Unionin tuomioistuin on katsonut, että tämä säännös koskee kansallisia sääntöjä, joiden perusteella tuomioistuin voi erityistapauksessa, jossa oikeudenkäyntikuluja koskevan yleisen järjestelmän soveltaminen johtaisi epäoikeudenmukaisena pidettävään lopputulokseen, poikkeuksellisesti poiketa yleisestä säännöstä. Se on kuitenkin täsmentänyt, että kohtuudella ei jo sen luonteenkaan puolesta voida oikeuttaa tietyn enimmäismäärän ylittävien kulujen yleistä ja ehdotonta jättämistä soveltamisalan ulkopuolelle (ks. vastaavasti tuomio 28.7.2016, United Video Properties, C-57/15, EU:C:2016:611, 31 kohta).

60 Kolmanneksi direktiivin 2004/48 14 artiklan, luettuna yhdessä direktiivin johdanto-osan 17 perustelukappaleen kanssa, mukaan kansallisen lainsäädännön, jolla kyseinen 14 artikla pannaan täytäntöön, on joka tapauksessa mahdollistettava se, että tuomioistuin, jonka tehtävänä on määrätä oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta, voi kussakin tapauksessa ottaa huomioon tapauksen erityispiirteet.

61 Näin ollen kansallinen tuomioistuin voisi näiden erityispiirteiden perusteella ottaa huomioon muun muassa teoksen ajankohtaisuuden, julkaisun keston, sen, että oikeuksia on loukattu luonnollisen henkilön ammatillisen ja kaupallisen toiminnan ulkopuolella, sekä – kuten direktiivin 2004/48 johdanto-osan 17 perustelukappaleesta ilmenee – kyseisen immateriaalioikeuden erityispiirteet ja tarvittaessa loukkauksen tahallinen tai tahaton luonne.

62 Lisäksi on niin, että kun otetaan huomioon kunkin tapauksen erityispiirteet, on myös tarpeen, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi tarkistaa direktiivin 2004/48 3 artiklassa säädetyn yleisen velvollisuuden mukaisesti muun muassa kehotuksen yhteydessä käytetyn edustajan kulujen maksuvelvollisuutta koskevan vaatimuksen oikeudenmukaisuuden, tasapuolisuuden ja kohtuullisuuden (ks. vastaavasti tuomio 17.6.2021, M.I.C.M., C-597/19, EU:C:2021:492, 93 ja 94 kohta).

63 Pääasiassa kyseessä olevassa kansallisessa säännöstössä eli UrhG:n 97a §:ssä säädetään, että korvattavia kuluja pienennetään siten, että niihin sovelletaan enintään 1 000 euron suuruista riidan arvoa, jos kehotusmenettelyn kohteena on luonnollinen henkilö, joka ei käytä suojattuja teok-

sia tai muuta suojattua aineistoa kaupalliseen toimintaan tai itsenäiseen ammatinharjoittamiseen. Kyseisen 97a §:n 3 momentin neljännessä virkkeessä säädetään kuitenkin poikkeuksesta tilanteessa, jossa mainittu arvo on kohtuuton yksittäistapauksen erityisissä olosuhteissa.

64 Direktiivin 2004/48 14 artikla ei ole esteenä tällaiselle lainsäädännölle, kun lainsäädännön tarkoituksena on varmistaa, että oikeudenkäynnin hävinneen asianosaisen maksettavaksi tulevat kulut ovat kohtuullisia ja oikeasuhteisia, kunhan siinä annetaan tuomioistuimelle, jonka tehtävänä on määrätä oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta, mahdollisuus ottaa huomioon kunkin tapauksen erityispiirteet.

65 Näissä olosuhteissa toiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2004/48 14 artiklaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan tilanteessa, jossa luonnollinen henkilö on loukannut immateriaalioikeuksia ammatillisen tai kaupallisen toimintansa ulkopuolella, kyseisessä säännöksessä tarkoitettujen muiden kulujen korvaus, jota kyseisen oikeuden haltija voi vaatia, on laskettava kiinteämääräisesti kyseisessä säännöksessä rajoitetun riidan arvon perusteella, jollei kansallinen tuomioistuin katso, että tällaisen rajoituksen soveltaminen on sen käsiteltävänä olevan asian erityispiirteet huomioon ottaen kohtuutonta.

Oikeudenkäyntikulut

66 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kymmenes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/48/EY 14 artiklaa on tulkittava siten, että kehotusmenettelyyn liittyvien kulujen kaltaiset kulut, jotka aiheutuvat immateriaalioikeuksien haltijalle siitä, että avustaja on edustanut häntä näiden oikeuksien noudattamisen varmistamiseksi tuomioistuinmenettelyn ulkopuolella, kuuluvat tässä säännöksessä tarkoitettuun muiden kulujen käsitteeseen.**

2) **Direktiivin 2004/48 14 artiklaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan tilanteessa, jossa luonnollinen henkilö on loukannut immateriaalioikeuksia ammatillisen tai kaupallisen toimintansa ulkopuolella, kyseisessä säännöksessä tarkoitettujen muiden kulujen korvaus, jota kyseisen oikeuden haltija voi vaatia, on laskettava kiinteämääräisesti kyseisessä säännöksessä rajoitetun riidan arvon perusteella, jollei kansallinen tuomioistuin katso, että tällaisen rajoituksen soveltaminen on sen käsiteltävänä olevan asian erityispiirteet huomioon ottaen kohtuutonta.**

Allekirjoitukset